

IV. Ticari Diplomasi Ödülleri

14 Ocak 2023, JW Marriott İstanbul

Sayın Ticaret Bakanım, Bakan Yardımcılarım,

Kurucu ve Kurumsal Kuruluşlarımızın Başkanları,

Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerimiz,

İŐ Konseyi Başkanlarımız ve Üyelerimiz,

Değerli Basın Mensupları,

Az önce tamamladığımız DEİK İŐ Konseyleri 2022 Yılı Olağan Mali Genel Kurulumuzun ardından, IV.nü düzenlediğimiz **Ticari Diplomasi Ödüllerimiz** için bir aradayız. Hoş geldiniz, şeref verdiniz...

İnşallah en kısa zamanda, Sayın Cumhurbaşkanımızın da teşrifıyla, DEİK Mali Genel Kurulumuzu da yapmayı arzu ediyoruz.

Öncelikle, ilk günlerini yaşadığımız 2023 yılının ülkemiz ve insanlık adına, sağlık, huzur ve bereket getirmesini, işlerinizde bol kazançlar sağlamasını diliyorum. Bu güzel ailenin kazancı, bu güzel ülkenin kazancı demek, sevinci ülkemizin sevinci demek, üzüntüsü ülkemizin üzüntüsü demektir. Rabbim beklenmedik acılardan korusun hepimizi.

İçinde bulunduğumuz yeni yılın bizim için bir başka anlamlı yönü de Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılı olması... Bu yeni yüzyılın ilk

günlerinde DEİK ailemizle birlikte olduğumuz gibi, nice yıllarda da birlikte olmayı diliyorum.

Bu vesileyle, kuruluşundan en yeni yeni üyesine kadar, bu güzel aileye destek ve gönül veren herkese teşekkür ediyor, vefat edenleri rahmetle anıyorum.

Az önce izlediğimiz filmimizde de ifade edildiği gibi, 100 yıl önce savaştan yeni çıkmış, bırakın yeterli ihracatı, temel ihtiyaçlarını bile üretecek yeterli tesisleri bulunmayan bir Türkiye'den, kendi elektrikli otomobili ve savunma araçlarını üreten ve 200'den fazla ülkeye 4.000'den fazla ürün ihracatını yapabilen bir Türkiye'ye sahibiz.

Kolay değil, büyük değişimi gerçekleştirmek ve ezberleri bozmak...

1923 yılında 50 milyon \$'la başladı ihracat yolculuğumuz. 1984 yılında ilk defa 7 milyar \$'ı gördük. Dışa açılma politikasıyla aşama aşama ekonomimiz güçlenmeye ve kazan-kazan ilkesiyle ilişkiler gelişmeye başladı.

Bu süreç, yeni ihtiyaç ve yapılanmaları da beraberinde getirdi. Bunlardan birisi de, şu an tüm dünyaya yayılmış 151 İş Konseyiyle Türkiye'nin Ticari Diplomasisini yürüten **DEİK** oldu...

DEİK'in ticari diplomasi faaliyetlerinin artmasıyla Dış Ekonomik İlişkilerimiz de önemli bir ivme yakaladı. O günden bu yana, ülkemizin dış ekonomik ilişkilerini daha iyi bir noktaya taşımak için tüm gücümüzle yol alıyoruz.

2022 yılında düzenlediğimiz etkinliklerle, en çok ticaret yaptığımız ülkeleri kıyasladığımızda, aralarında ciddi bir örtüşme olduğunu

görüyoruz. En çok etkinlik düzenlediğimiz 11 ülke, aynı zamanda en çok dış ticaret hacmimiz olan ülkeler. Bir diğer sonuç da, toplam ihracatımızla İş Konseyimiz olan ülkelere yaptığımız ihracatı karşılaştırdığımızda ortaya çıkıyor. 2022 yılındaki 254 milyar \$ ihracatımızın 250 milyar \$'ını İş Konseyimiz olan ülkelere yapmışız. Bu da, İş Konseylerimizin ihracat ailesine verdiği desteğin anlamını gösteriyor.

Hayat bir akış halinde... Bugün dokunduğunuz bir **nehir** suyunun yarın kilometrelerce ötede olabileceğini biliyoruz. Aslında sadece su değil, **nehir** yatağı da zamanla değişebiliyor. Suyu ya da akış hızı değişebiliyor veya başka bir şekil alabiliyor, ama hiç aynı kalmıyor. Heraclitus'un "**Aynı nehirde iki kez yıkanılmaz**" ifadesi, bu süreci anlatan önemli bir bakış açısı.

Bütün öyle bir süreçteyiz ki; dün, doğru diye ortaya koyulan fikirler, hızla, dünün yanlışlarını doğru kabul edebilen bir sürece dönebiliyor. Her doğru diye sunulanın, her ülke ve olay için, veya her zaman doğru olamayabileceğini, tüm dünyanın kabul etmesi gerekiyor.

Bu değişime ilk örnek olarak, Covid-19 süreci hayatımızdaki birçok kavramı değiştirmesi sayılmalı. Toplantılarımızda dile getirdim.

Öncelikle Tedarik Zincirinin hayatımızdaki anlamı arttı ve tek veya sınırlı kaynağa bağlı olmanın risklerini yaşadık.

Türkiye gibi tedarik zincirlerini kopartmayan ülkelerin salgın sürecinin kazananları olduğunu da gördük.

Dijitalleşmenin ilerisinde, artık "**Dijital Ekonomi**" kavramını konuşuyoruz.

Uzaklık ve yakınlık ile ifade edilen **lojistik** kavramı, artık “**ulaşılabilirlik**” ile anılmaya başladı.

Globalleşme mi, yerelleşme mi derken, artık **glokalleşmeyi** konuşuyoruz.

Serbest ticaret yanında güvenli ticareti, “**Friend-Shoring**”i konuşmaya başladık.

Önemli bir anlam değişimi de, **Yeşil Mutabakat** ya da benim ifademle **Yeşil Ekonomi’de** yaşanıyor.

2050 ve sonrası için sıfır karbon salınımı hedefi, tarımdan sanayiye, üretim süreçlerinden tüketici alışkanlıklarına ve enerjiye kadar atılacak acil adımlar gündemdeydi.

Avrupa Yeşil Mutabakatının adeta dünkü gündeminden, nükleer enerjinin çevreci bir enerji kaynağı ve yeşil olarak sınıflandırılmaya başladığı bugünkü sürece geçtik.

Çevre duyarlılığımızla hayatımızdan çıkarmaya çalıştığımız kömür vb fosil yakıtlar, gözümüze daha masum gelmeye başladı.

Süreç, enerji güvenliğinin ve enerji kaynaklarını çeşitlendirmenin de ne denli önemli olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi.

Sayın Bakanım, DEİK Ailemizin Değerli Üyeleri,

Nobel Ödüllü Alman yazar Hermann Hesse’nin Siddhartha eseri, bilgeliğe ulaşmak için **nehri** bir öğretmen olarak gösterir. **Nehirler**, neydik, ne olduk, nereye gidiyoruz diye kendi rolleri üzerine düşünürler.

Biz de DEİK olarak bu değerlendirmenin sonucunda, daha başarılı İş Konseylerimizi ödüllendiriyoruz. Birazdan takdim edeceğimiz Ticari Diplomasi Ödüllerimizi İş Konseyleri adına almaya hak kazanan başkanlarımızı ve konseylerini şimdiden tebrik ediyorum. Ülkemizin Dış Ekonomik İlişkilerini artırmak için gecesini gündüzüne katarak emek veren üyelerimiz için bu ödüllerin, önümüzdeki süreçteki çalışmaları için bir motivasyon kaynağı olmasını diliyorum.

Biliyorsunuz, dönem başında ilan edilen Performans Kriterlerine göre yapılan bir değerlendirmeyle, iki ana grupta, 6 kategoride toplam 12 ödülümüz var.

DEİK nehrinin debisi yüksek...

Geçen yıldan bu yana 1.800'ün üzerinde etkinlik yaptık.

Ticari Diplomasi misyonumuzu ve küresel networkumuzu Türkiye'nin dijital teknoloji firmalarıyla buluşturmak için **Dijital Teknolojiler İş Konseyimizi** kurduk.

Paraguay, Uruguay, Liberya, Botsvana ve Dijital İş Konseyleri'nin kuruluşuyla İş Konseyi sayımız 151'e ulaştı. Yakında, Esvatini Krallığı ve Brunei İş Konseylerini de ailemize katacağız.

İş Konseylerimizle daha verimli çalışmak ve temsil kabiliyeti daha iyi bir ortamda yeni bir enerji yakalamak için Yeni Merkezimize taşındık.

Bundan 15 ay önce 75 Milyon TL'ye alıp içine de 18 Milyon TL harcadığımız Merkezimizin bugün değeri 350 Milyon TL. Hayırlı olsun.

Geçtiğimiz günlerde de, üyelerimizin nabzını daha iyi tutmak için Üye Memnuniyet Anketimizi yaptık ve ne mutlu ki, anketimize katılan

üyelerimizin memnuniyetini % 81 olarak tespit ettik. Sonuçlar bize daha da gayretle çalışmamız için motivasyon verdi. Değerlendirmelerinize teşekkür ederiz.

Tabii ki üyelerimizin de farklı beklentileri var. İş Konseylerinin yürütme kurulları yanında tüm üyelerini bir araya getiren toplantıları, verimi ve sıklığının artırılması önemli. Ülkelerde deneyimli yeni firmaların aramıza katılımını sağlamak da bir başka başlık.

İş Konseyi Başkanlarımız için, İş Konseylerinin işleyişi, görev ve sorumluluklarına ilişkin bir el kitabı hazırladık. Faydalı olmasını diliyoruz. Amacımız, bu güzel ülkeye daha fazla faydalı olabilmek.

Ekonomimiz, 2022 yılının 3 çeyreğinde %7,5-%7,7 ve %3,9 büyüdü. İthalatımızda özellikle enerjiye bağlı artışın yanında ihracatımızı %13 oranında arttırarak 254 milyar \$'ın üzerinde tamamladık.

Nehrin akışında bazen engeller de çıkar. Bu engelleri hızlı bir şekilde çözüp yola devam etmek de, bize düşen görev.

İş Konseylerimizden her zamanki beklentimiz, Dış Ekonomik İlişkilerimizin tümünde, o ülke veya sektörde ilişkimizi lehimize geliştiren somut adımlarla sürece daha fazla fiili katkı sağlamak.

Yurt dışı müteahhitlikte ilave neler yapabiliriz, en çok dış ticaret açığı verdiğimiz ülkelerde dengeyi yakalamak ve artıya geçmek için nelere ihtiyacımız var, yurt dışı yatırımlarımızı arttırmak için ihtiyacımız neler, bunları daha çok çalışacağız.

Biz bunları yaparken, tüm faaliyetlerimize olabildiğince bizzat katılarak yanımızda olan, fiziken bulunamadığı durumlarda ise dolaylı

destekleriyle yanımızda olan Sayın Bakanımız bugün de aramızda. Önerilerimizi ve daha çok ve daha katma değerli iş yapmamız için bizimle birlikte çalışıyor.

Sadece son örnek olarak, Sayın Bakanımızla Salı günü Cibuti'den gelen Bakan ve misafirlerimizle birlikteydik. Çarşamba günü Estonya ve Perşembe günü Finlandiya JETCO programımız vardı. Ben, halamın vefatı dolayısıyla kendilerine eşlik edemedim ama Bakanımız ve Bakan Yardımcımız programlara katıldılar ve bugün de aramızdalar.

Her zamanki yakın ve sıcak destekleri için kendilerine teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, DEİK Ailemizin Değerli Üyeleri,

Her **nehir** denize dökülmek gibi bir amacı vardır. Bizim de DEİK olarak, ülkemizin ticari diplomasi çalışmalarını gerçekleştirmek için dünyanın her bölgesinde ayrı amaç ve gündemlerimiz mevcut.

Öncelikle, açık verdiğimiz dış ticaretimizi dengelememiz gereken bölgelerin başında **Asya Pasifik** geliyor.

Geleneksel pazarlarımıza ilave olarak, uzak ülkelerin de temel ihracat hedefimiz olması için, geçen yıl Ticaret Bakanlığımız Uzak Ülkeler Stratejisi ve Eylem Planını hazırladı. Çoğu Asya ve Amerika'da, bir kısmı da Afrika kıtasında yer alan 18 ülkeye ihracatımızın artırılması için daha fazla çalışacağız.

Avrupa'yı daha yakından izlemeye devam edeceğiz. Dış ticaretimizin %50'sinden fazlasını yaptığımız ortağımızın ticari sağlığı önemli.

Kuzey Amerika da daha çok çalışacağımız bölgelerden. ABD ve Kanada gibi iki gelişmiş ülkeye dahil ihracatımız, Afrika ile neredeyse aynı. En çok ihracat yaptığımız 20 ülke arasında maalesef Kanada yok.

Elbette, mevcut seviyesi Almanya'yla ikili ticaretimiz seviyesinde olsa da, **Afrika Kıtası** ticaret ve yatırım fırsatları büyük olan bölgemiz.

Bu yıl 13 Ekim'de Ticaret Bakanlığımızın ev sahipliğinde IV.nü düzenleyeceğimiz **Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu (TABEF)** ile, 54 Afrika ülkesinden iş dünyası temsilcilerini yeni hedefler için bir araya getireceğiz. Şimdiden not alın.

İlişkilerimizin düzeldiği **Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri** ile, kopmasa da durağan devam eden **Mısır** ile dış ticaretimiz, hem kayıpların telafisi, hem de yeni fırsatlar olarak önümüzde.

Avrasya bölgemizde bir yandan Rusya-Ukrayna savaşında kriz masası görevimizi sürdürürken bir yandan da Azerbaycan'da işgalden kurtarılan topraklarda hayata geçirilecek yatırım projelerinde firmalarımızın yer alması için çaba gösteriyoruz.

Ve, **Diaspora Çalışmalarımız.**

Küresel siyasette yaşanan gelişmeler, uluslararası arenada **güçlü diasporaya** sahip olmanın önemini bir kez daha gösterdi. **Dünya Türk İş Konseyimiz -DTİK-** gibi sivil inisiyatifle yürütölen diaspora çalışmalarının önemi ortada.

15-16 Eylül'de İstanbul'da gerçekleştireceğimiz **Dünya Türk İş Konseyi Kurultayı** ile, diasporamızın önemli isimlerini ülkemizde buluşturacağız. Bunu da takvimlerinize not alın lütfen.

Bir yandan da, bir veri merkezi gibi, **stratejik** çalışmalar yapmak önceliğimiz. En son, "**Türkiye'nin Startup Ekosistemi ve AB-Türkiye İş Birliği Yolları**" raporumuzu yayınladık.

Evet,

Nehirler, insanın zaman içindeki seyri gibi, geleceğe doğru akıp gider. Önüne dağlar, uçurumlar her ne kadar engel olarak çıksa da akan **nehir**, engelleri alıp önüne katarak, zaman içindeki yolculuğuna devam eder.

Biz de DEİK ailesinin gönüllü elçileri olarak, ülkemizin ticari diplomasi faaliyetlerini yürütmek için hedeflerimize uzanan yolda yılmadan, her şartta daima ilerleyeceğiz.

Bu duygularla, bu güzel aileye bu yolculuğunda her zaman sıcak ve tam destek veren Ticaret Bakanımız Sn. Mehmet Muş'a, Bakan Yardımcılarımıza, iş dünyamızın tüm kuruluşlarına ve DEİK Ailemizin tüm bireylerine ve katkı sağlayan herkese teşekkür ediyorum.

Birazdan Sayın Bakanımızın takdimiyle ödül alacak İş Konseylerimizi tebrik ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı